

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

כלכלת החינוך - 37939

תאריך עדכון אחרון 06-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): מיכאל דבאוי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Michael.Debowy@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יעודכן עד תחילת הקורס.

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס משלב היכרות עם הלך רוח, תיאוריות ושיטות מחקר מכלכלה וסטטיסטיקה עם סקירה נושאית של ענף כלכלת החינוך, לרבות "ייצור" ו-"צריכה" של חינוך, שוק החינוך, ותרומתו הכלכלית של חינוך לפרט ולחברה.

מטרות הקורס:

- היכרות עם נושאים בכלכלת חינוך וגישות כלכליות לחינוך.
- הכרת מערכת החינוך הישראלית בהיבט כלכלי.
- היכרות עם שיטות חשיבה כלכליות ותיאוריות כלכליות בסיסיות.
- היכרות עם שיטות ניתוח נתונים בסיסיות, לרבות תרשימים וסיכומים סטטיסטיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להסביר תיאוריות כלכליות בסיסיות בהקשר של חינוך ותרומתו לפרט ולחברה.
- לפרש ולנתח נתונים סטטיסטיים בצורת טבלאות או תרשימים.
- להשיג ולנתח נתונים ממערכת החינוך הישראלית (מבט לחינוך / שקיפות תקציבית).
- לזהות בעיות, אתגרים וספקות ביישום תיאוריות כלכליות או מודלים כמותיים בהקשר של חינוך.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות; נוכחות חובה. ההרצאות יוקלטו והקלטות יועברו לתלמידים במידת הצורך. יתקיים תרגיל מסכם.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הקורס מחולק ל-4 "יחידות" (היצע, ביקוש, שוק, ומאקרו), בנוסף למבוא וסיכום. כל יחידה כוללת סקירה של היבט אחד בכלכלת חינוך, לרבות תיאוריה כלכלית ותוצאות אמפיריות, וכוללת לימוד הכלים המתמטיים והסטטיסטיים הנדרשים להבנת החומר.

מהלך הקורס:

- 1.1 היכרות, מבוא כללי, סטטיסטיקה בסיסית, כלכלה כמדע כמותי ואתגרים בכימות חינוך
- 1.2 "ייצור" חינוך 1 – פונקציות, פונקציית הייצור, תשומות, תפוקות, עקומה שוות-תפוקה
- 2.2 "ייצור" חינוך 2 – בעיית היצרן, סטטיסטיקה: אמידת פונקציות, תשואות שוליות
- 1.3 "צריכת" חינוך 1 – פונקציית התועלת, חינוך כמוצר צריכה וחינוך כמוצר השקעה, תועלת אישית

- 2.3 "צריכת" חינוך 2 - שאלת הלקוח, תועלת אישית וציבורית (מבוא לכשלי שוק)
- 1.4 שוק החינוך 1 - היצע וביקוש, מוצרים ציבוריים, כשלי שוק, מעורבות ממשלתית
- 2.4 שוק החינוך 2 - חינוך פרטי וציבורי, תקצוב חינוך
- 3.4 אי-שוויון בחינוך - מדדים לאי-שוויון, מצב נתון בישראל, הכנה לתרגיל מסכם
- 1.5 מבוא למאקרו כלכלה - חינוך בהשוואה בינלאומית
- 2.5 מאקרו כלכלה 1 - חשבונאות לאומית, צמיחה אנדוגנית, חינוך וצמיחה לאומית בטווח הקצר
- 3.5 מאקרו כלכלה 2 - כלכלת צמיחה, חינוך וצמיחה לאומית בטווח הארוך, השכלת יתר ומיסאלוקציה
- 1.6 סיכום, חזרה והכנה לתרגיל מסכם

חומר חובה לקריאה:

- Allais, S. (2012). 'Economics imperialism', education policy and educational theory. *Journal of Education Policy*, 27(2), 253-274.
- Angrist, J. D., & Lavy, V. (1999). Using Maimonides' rule to estimate the effect of class size on scholastic achievement. *The Quarterly journal of economics*, 114(2), 533-575.
- Angrist, J., & Lavy, V. (2009). The effects of high stakes high school achievement awards: Evidence from a randomized trial. *American economic review*, 99(4), 1384-1414.
- Bertola, G., & Pirani, D. C. (1998). Market failures, education and macroeconomics. *Creation and Transfer of Knowledge*, 179-207.
- Checchi, D. (2006). *The economics of education: Human capital, family background and inequality*. Cambridge University Press.
- Chetty, R., Friedman, J. N., & Rockoff, J. E. (2014). Measuring the impacts of teachers I: Evaluating bias in teacher value-added estimates. *American economic review*, 104(9), 2593-2632.
- Chetty, R., Friedman, J. N., & Rockoff, J. E. (2014). Measuring the impacts of teachers II: Teacher value-added and student outcomes in adulthood. *American economic review*, 104(9), 2633-79.
- Glewwe, P., & Jacoby, H. G. (2004). Economic growth and the demand for education: is there a wealth effect?. *Journal of development Economics*, 74(1), 33-51.
- Hanushek, E. A. (2020). Education production functions. In *The economics of education* (pp. 161-170). Academic Press.
- Hanushek, E. A., & Woessmann, L. (2010). Education and economic growth. *Economics of education*, 60, 67.

Hanushek, E. A., Machin, S. J., & Woessmann, L. (Eds.). (2016). Handbook of the economics of education. Elsevier.

Lavy, V. (2002). Evaluating the effect of teachers' group performance incentives on pupil achievement. *Journal of political Economy*, 110(6), 1286-1317.

Lavy, V. (2009). Performance pay and teachers' effort, productivity, and grading ethics. *American Economic Review*, 99(5), 1979-2011.

Springer, M. G., Hamilton, L., McCaffrey, D. F., Ballou, D., Le, V. N., Pepper, M., ... & Stecher, B. M. (2010). Teacher pay for performance: Experimental evidence from the Project on Incentives in Teaching. National Center on Performance Incentives.

בלס, נ' (2013). מגמות בהתפתחות מערכת החינוך. בתוך: בן דוד, ד. (עורך). דו"ח מצב המדינה. מרכז טאוב.

בלס, נ' (2020). סיכויים וסיכונים במערכת החינוך בעקבות משבר הקורונה: מבט על. בתוך וייס, א' (עורך). דוח מצב המדינה: חברה, כלכלה ומדיניות 2020 (2020). מרכז טאוב.

בר-חיים, א', ופיגר, י' (2022). הסללה והשפעתה ארוכת הטווח על הישגי ההשכלה והשכר של תלמידות תלמידי תיכון בשנות התשעים. מרכז טאוב. נייר מדיניות מס' 05.2022.

לביא ו' (2001). חינוך והון אנושי כאסטרטגיה לצמיחה כלכלית בישראל. בתוך ר' גרונאו (עורך). אסטרטגיה לצמיחה כלכלית בישראל. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, עמ' 35-78.

פוקס, ה', ינאי, ג', ובלס, נ' (2018). החינוך הטכנולוגי-מקצועי: מגמות והתפתחויות בשנים 2006-2017. בתוך וייס, א' (עורך). דוח מצב המדינה: חברה, כלכלה ומדיניות 2018 (2018). מרכז טאוב.

קלינוב, ר. (2014). כלכלת חינוך. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 80 %
נוכחות / השתתפות בסיום 20 %

מידע נוסף / הערות: